

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdhedenschema Geneeskundige hulpverlening en infectieziektenbestrijding BES (juli 2020)

Bevoegdheidenschema 4 Geneeskundige hulpverlening en infectieziektebestrijding BES

Juli 2020

Geneeskundige hulpverlening algemeen

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1. Primaire respons, hulpverlening			Over continuïteit van deze vitale dienstverlening in het geval van faillissement van een zorgaanbieder, zie Kamerstukken II 2009/10, 32 620, nr. 10; vgl. rol overheid bij faillissementen in de sectoren elektriciteit, gas en telecom, zie de betreffende schema's (aantekeningen aan het eind van elk schema).
1a. Eigen maatregelen	1a. Door getroffen organisaties	1a. Bijzondere wetgeving; zoals art.2 Arbeidsveiligheidswet BES jo. 50 Arbeidsveiligheidsbesluit I BES	1a. Betreft verplichting voor voorbereiding, niet respons.
2. Operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening			2. Operationele leiding wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de gezaghebber en binnen de door hem gestelde grenzen. Operationele leiding houdt in dat een hiërarchie ontstaat, die er normaal niet is. Zie onder 4.
3. Geneeskundige bijstand Zie Bevoegdheidenschema Rampenbestrijding algemeen, onder Bedreiging openbare veiligheid algemeen, 5. Bijstand			

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
<p>4. Bevelen aan zorgaanbieder</p>	<p>4. Gezaghebber (opperbevel)</p>	<p>4. Art. 53,38 Vw BES</p>	<p>4. Voor het opperbevel, zie Bevoegdheidenschema Rampenbestrijding algemeen. De bevoegdheid volgens art. 38 Vw BES om aanwijzingen te geven aan ambulancevervoerders is overbodig, aangezien dit reeds mogelijk is op grond van het opperbevel. Bovendien is de verwijzing naar openbare orde in art. 38 niet correct.</p>
<p>5. Aanwijzen en optreden rijksheren, uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister Voor optreden door rijksheren jegens geneeskundigen, zie paragraaf Geneeskundigen punt 3</p>		<p>5. Art. 16 Prijzenoodwet (o.a. voor Vorderingswet), Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving (Stb. 1991, 447)</p>	<p>5. Rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase. Op basis van invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba kan de desbetreffende minister de uitoefening van noodbevoegdheden uit het staatsnoodrecht mandateren aan de Rijksvertegenwoordiger of de gezaghebber.</p> <p>“Mede vanwege de grote afstand van de openbare lichamen ten opzichte van het Europese deel van Nederland, kan het nodig zijn dat een minister zijn bevoegdheden mandateert aan een gezaghebber of aan de Rijksvertegenwoordiger voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Aangezien de Rijksvertegenwoordiger niet op alle drie de eilanden tegelijk kan zijn en het vaak van belang is dat een functionaris ter plaatse de bevoegdheden uitoefent, ligt mandaat aan de gezaghebber het meest voor de rede. Dit past ook bij de taken van de gezaghebber met betrekking tot de handhaving van de openbare orde, waaronder zijn bevoegdheid om noodbevelen te geven en noodverordeningen vast te</p>

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
			stellen. In sommige gevallen kan echter de Rijksvertegenwoordiger meer geschikt zijn, bijvoorbeeld wanneer een ramp meerdere eilanden tegelijk raakt.”
	5a. Aanwijzing: regering, bij amvb: de regionale geneeskundige inspecteurs van de volksgezondheid		
	5b. Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	5b. Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	

Geneeskundigen

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1. Informatie	1a. Bevoegd gezag: directeur-generaal voor de volksgezondheid, of voor toepassing van art. 5 Noodwet geneeskundigen de regionale geneeskundige inspecteurs van het staatstoezicht op de volksgezondheid en de regionale inspecteurs voor de geneesmiddelen van het staatstoezicht op de volksgezondheid	1a. Art. 30 Noodwet geneeskundigen, art. 1 lid 1 onder b, art. 5 lid 1, art. 6 Noodwet geneeskundigen, Uitvoeringsbesluit art. 5 eerste lid Noodwet geneeskundigen	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
	1b. Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	1b. Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	
2. Maatregelen			
2a. Uitbreiding definitie geneeskundigen, niet ingeschreven geneeskundigen	2a. Minister van VWS, bij regeling; bij wet	2a. Art. 2 en 2a Noodwet geneeskundigen	
2b. Vergunningstelsel t.a.v. uitoefening praktijk, beëindigen en aangaan dienstbetrekkingen	2b.1 Bevoegd gezag genoemd onder 1, krachtens regeling van minister van VWS	2b.1. Art. 8-12 idem*	
	2b.2 Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	2b.2 Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	
2c. Arbeidsplicht	2c.1. Bevoegd gezag genoemd onder 1;	2c.1 Art. 13 idem*, uitzonderingen: art. 14 idem* en Vrijstellingsbesluit Noodwet geneeskundigen (Stb. 1983, 569);	
	2c.2. Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	2c.2. Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	
2d. Opheffing wettelijke belemmeringen inzake het tegengaan van gevaar, schade, hinder	2d.1. Minister van VWS, bij regeling of beschikking	2d.1. Art. 21 Noodwet geneeskundigen*	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
en inzake arbeidsduur, veiligheid en hygiëne bij de arbeid			
	2d.2. Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	2d.2. Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	
3. Aanwijzing en optreden rijksheren; uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister	3. Rijksvertegenwoordiger of gezaghebber krachtens mandaat minister van VWS	3. Art. 17 Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	3. Rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase. Zie paragraaf Geneeskundige hulpverlening algemeen punt 5.
	3a.2. Optreden: isolatiecriterium		
	3b. Voor toepassing Vorderingswet: zie paragraaf Geneeskundige hulpverlening algemeen		
4. Vorderingen algemeen Zie Bevoegdheidenschema Schaarste algemeen			

Infectieziektebestrijding

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
			<p>De dagelijkse afhandeling van relatief veel voorkomende infectieziekten moet worden onderscheiden van de situatie waarin sprake is van ernstige infectieziekten die een bestuurlijke interventie vereisen</p> <p>Infectieziekten zijn ingedeeld in vier groepen: A, B1, B2 en C, met afnemende graad van gevaar (art. 1 onder e, f, g en h Wpg).</p>
1. Informatie			
1a.1. Melding aan geneeskundige infectieziektebestrijding (in een aantal gevallen)		1a,1 Art 6a jo. 68c Wet publieke gezondheid (Wpg);	
	1a.1a. Arts	1a.1a. Art. 21-24 Wpg; zie verder het betreffende draaiboek van de landelijke coördinatie infectieziektenbestrijding (LCI), onderdeel van het centrum infectieziektenbestrijding (CIb/RIVM)	1a.1a. Zie Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 11-12
	1a.1b. Hoofd laboratorium	1a.1b. Art. 25 Wpg	1a.1b. idem.
	1a.1c. Hoofd van de instelling	1a.1c. Art. 26 Wpg	
1b.1. Melding aan verkeersleiding van haven en loods, of aan luchtverkeersleiding	1b.1	Gezagvoerder schip of luchtvaartuig, dat een internationale reis maakt	1b.1. Art. 50, 51 Wpg

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1b.2. Verschaffen van gegevens van passagiers aan gezaghebber	1b.2 idem.	1b.2. Art. 53 lid 3 onder b Wpg	
1b.3. > Doormelding aan minister van IenW, samenwerkingsverband registerloodsen, exploitant burgerhaven of exploitant burgerluchthaven > Doormelding aan geneeskundige infectieziektebestrijding > Doormelding aan gezaghebber > Doormelding aan RIVM	1b.3. Verkeersleiding, luchtverkeersleiding; exploitant burgerhaven of exploitant burgerluchthaven; geneeskundige infectieziektebestrijding	1b.3. Art. 50 Wpg	
1c. Melding aan de Wereld Gezondheidsorganisatie (<i>World Health Organization</i> – WHO)	1c. Minister van VWS	1c. Art. 6, 7, 8 International health regulations 2005	
2. Maatregelen decentraal algemeen			<p>2. Naast deze bevoegdheden beschikt de gezaghebber over zijn generieke bevoegdheden ter handhaving van de openbare orde en veiligheid (zie Bevoegdheidenschema Rampenbestrijding algemeen en Bevoegdheidenschema Openbare orde; over de relatie tussen beide soorten bevoegdheden zie Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 23-24).</p> <p>Art. 18 jo 68a en 68c Wpg: advies geneeskundige infectieziektebestrijding alvorens gezaghebber maatregelen neemt.</p>

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
2a. Isolatie in ziekenhuis, onderzoek	2a. Gezaghebber (bij zowel infectieziekte groep B1 als bij infectieziekte groep A)	2a. Art. 30-34 Wpg jo. art. 68a Wpg	2a-b. Isolatie heeft betrekking op mensen waarbij besmetting is vastgesteld of wordt vermoed, terwijl quarantaine betrekking heeft op mensen die mogelijk besmet zijn vanwege contact met een besmet of vermoedelijk besmet persoon
2b. Quarantaine vanwege tegengaan verspreiding infectieziekte groep A	2b. Gezaghebber	2b. Art. 35, 36 Wpg jo. art. 68a Wpg	
2c. Verbod op verrichten beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden	2c-f. Gezaghebber	2c. Art. 38 Wpg jo. art. 68a Wpg	
2d. Voorschriften van technisch-hygiënische aard		2d-h. Art. 47 Wpg jo. art. 68a Wpg	
2e. Gebouwen, vervoermiddelen, goederen ontsmetten, met inbegrip van vernietigen van vectoren			2e. Onder goederen vallen niet: dieren, vervoermiddelen en lijken (art. 1 onder u Wpg). De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is ook van toepassing op dierziekten die een gevaar kunnen opleveren voor de gezondheid van de mens (zoönosen). Echter deze wet is niet van toepassing op de BES-eilanden. Eventueel optreden tegen dieren bij een zoönose (b.v. ruimingen) kan op dit moment alleen op basis van de noodbevels- en noodverordeningbevoegdheden van de gezaghebber op basis van de Wet openbare lichamen BES.
2f. Gebouwen, terreinen: sluiten			

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
2g. Verbod gebruiken of betreden van vervoermiddelen			
2h. Waren vernietigen			
2i. Maatregelen voor besmette lijken	2i. Gezaghebber	2i. Art. 68e lid 2 Wpg	
2j. Verbieden van het brengen op het grondgebied van het openbaar lichaam (eiland) van besmette goederen of daar voorschriften aan verbinden	2j. Idem	2j. Art 68e lid 1 Wpg	
2k. Operationele leiding, zie onder Geneeskundige hulpverlening algemeen			
2l. Geneeskundige bijstand, zie Bevoegdheidenschema Rampenbestrijding algemeen BES, onder paragraaf Bedreiging openbare veiligheid algemeen, punt 4 Bijstand, en zie hierna onder punt 9			
3. Maatregelen decentraal, vervoermiddelen bij internationaal verkeer (schip, luchtvaartuig)			3. Vergelijk art. 14 Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, Chicago 1944.
3a. Eigen maatregelen, voorkomen besmetting	3a. Gezagvoerder schip of luchtvaartuig	3a. Art. 53 lid 3 onder a Wpg	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
anderen			
3b. Maatregelen decentrale overheid	3b. Gezaghebber		
3b.1. Maatregelen voor toelating tot of onttrekking aan het vrije verkeer		3b.1. Art. 53 lid 1 en 2 Wpg jo. art. 68a Wpg	3b.1. Hiermee wordt bedoeld of de passagiers of goederen van boord mogen en of anderen aan boord mogen (Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 37).
3b.2. Aanwijzingen aan exploitant burgerhaven of burgerluchthaven, burgerexploitant deel militaire luchthaven (burgermedegebruik), vervoersexploitant		3b.2. Art. 54, 55 Wpg jo. art. 68a Wpg	3b.2. Het betreft het geven van voorlichting, het treffen van technisch-hygiënische maatregelen, meewerken aan onderzoek van reizigers naar de aanwezigheid van infectieziekten, controle op aanwezigheid van besmetting, sluiten gebouw of terrein, ontsmetting.
4. Maatregelen centraal algemeen			
4a. Maatregelen centraal bij decentrale bestrijding: opdrachten/aanwijzingen aan gezaghebber	4a. Minister van VWS	4a. Art. 10, 9, 7 lid 3 (inzake art. 22a Wet op de lijkbezorging) Wpg, zie ook onder 5b	
4b. Centrale bestrijding, opdrachten aan gezaghebber	4b. Minister van VWS	4b. Art. 7 lid 1 en 2 Wpg jo. art. 68a Wpg	4b. Minister van VWS geeft leiding aan de bestrijding van een (dreigende) infectieziekte behorend tot groep A. De gezaghebber draagt zorg voor de bestrijding van een (dreigende) epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A. De gezaghebber geeft leiding aan de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep B1, B2 of

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
			C, tenzij hij minister van VWS heeft verzocht leiding te geven aan de bestrijding van een infectieziekte behorend tot groep B1 en B2 (art. 7 Wpg). Een infectieziekte niet behorend tot groep A, B1, B2, of C kan worden aangemerkt als behorend tot groep A, B1 of B2 (art. 20 lid 1 Wpg, vergelijk de Regeling Mexicaanse griep, Stcrt. 2009, 82). Infectieziekten behorend tot een groep kunnen worden opgeschaald (art. 20 lid 2 Wpg).
5. Maatregelen centrale overheid, vervoermiddelen bij internationaal verkeer (schip, luchtvaartuig)			5. Indien verdergaande maatregelen zijn vereist, zoals een vervoersverbod of aanwijzingen aan de havenautoriteiten over het gebruik van de haven en de toegang tot en het verlaten van de haven, dient de daartoe bestemde noodwetgeving te worden toegepast (zoals de Vervoersnoodwet en de Havennoodwet; Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 21).
5a. Bepalen (lucht)haven van aankomst en loodsdienstverleningsschip	5a. Minister van IenW, na overleg met minister van VWS	5a. Art. 52 Wpg	
5b. Opdracht aan gezaghebber tot toepassing art. 51, 54 en 55 Wpg	5b. Minister van VWS	5b. Art. 7 lid 3 Wpg	
6. Vaccinatie			
6a. Verdeling schaarse vaccins en therapeutische farmaproducten ten behoeve van de bestrijding	6a. Minister van VWS, in overeenstemming met minister van JenV, bij regeling	7a. Art. 11 Wpg	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
van ziekten uit groep A, stellen van prioriteiten			
6b. Vaccinatie, zie toelichting			6. Nederland kent geen vaccinatieplicht, met uitzondering van vaccinatie van militairen. Vaccinatie van kinderen tegen wil ouders: kindbeschermingsmaatregel of toepassing art. 7:447 en art. 7:450 lid 2 Burgerlijk Wetboek.
7. Aanwijzing en optreden rijksheren, Zie hiervoor Geneeskundige hulpverlening algemeen punt 5, en Geneeskundigen punt 3.			
8. Vorderingen algemeen Zie Bevoegdheidenschema Schaarste algemeen			
9. Maatregelen op Caribisch en mondiaal niveau: expertise, bijstand en coördinatie			9. EU-regelgeving is niet van toepassing op BES eilanden.
	9a. Coördinatie en bijstand: het Caribisch Volksgezondheidsinstituut (CARPHA)	9a. Art. 5 onder d Verdrag tot oprichting van het Caribisch Volksgezondheidsinstituut (CARPHA)	9a. Het betreft voornamelijk coördinatie van advies en assistentie door bijstand deskundigen voor hulp en advies en onderzoek (laboratoria).
	9b. VN World Health Organization (WHO)	9b. International health regulations 2005, in het bijzonder: art. 10–13, 15–18, 48– 49, 53	9b. Het betreft risicobeoordeling, vaststelling noodsituatie, informatie, aanbevelingen en assistentie. De aanbevelingen zijn zwaarwegend, maar niet dwingend (zie

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
			Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 4-5)

* Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijlde inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht). Art. 50 Noodwet geneeskundigen is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 50) als in werking moeten worden gesteld (art. 3).

NB Voor art. 32 Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen, zie Bevoegdhedenschema Defensie.

Colofon

Samenstelling

Merijn ten Dam

Intellectueel eigendom

Provincie Noord-Holland

Vormgeving

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Deze uitgave is te downloaden op www.kennisdocumenten.nl

Om de publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@ifv.nl, onder vermelding van 'Bestuurlijke Netwerkkarten'.

1e druk, juli 2020

© Instituut Fysieke Veiligheid / Provincie Noord-Holland

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

T 026 355 24 00

www.ifv.nl

info@ifv.nl